

Губачова Д.В.

*здобувачка кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету*

СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЯК СТОРОНА ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ

Наразі одним із найгостріших питань сьогодення, що має вплив на становлення громадянського суспільства та України як демократичної держави, є формування стійкої взаємодії держави та суспільства. Як держава взаємодіє через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, то суспільство реалізує такий вплив за допомогою його інститутів, особливе серед яких посідають громадські об'єднання. Дійсно, у сучасному світі взаємодія громадськості та держави є тим визначальним фактором, який враховуючи думку та інтереси населення як при прийнятті управлінських рішень, так і реалізації важливих для життя населення заходів, сприяє належному партнерству суспільства та держави.

Визначення суб'єктів публічної адміністрації як сторони взаємодії з громадськістю потребує окреслення їх системи. Щодо змісту поняття «публічні інституції», то відмітимо, що на законодавчому рівні воно не є закріпленням. Водночас аналізуючи чинне законодавство, розглянемо поняття «державний орган» під яким розуміють орган державної влади, зокрема колегіальний державний орган, інший суб'єкт публічного права, який згідно чинного законодавства має повноваження від імені держави реалізовувати владні управлінські функції, та юрисдикція якого може поширюватися як на всю територію України, так і виключно на окрему адміністративно-територіальну одиницю [1]. Досить близьким за змістом є поняття «орган публічної влади» під яким розуміють (а) будь-який урядовий або інший орган публічного адміністрування; (б) будь-який суб'єкт чи особу, які виконують публічні адміністративні функції відповідно до національного права, або мають публічні обов'язки чи функції, або надають публічні послуги [2]. Тобто, публічні інституції мають зв'язок із органами публічного адміністрування та виконують публічні адміністративні функції (надають публічні послуги), залишаючись при цьому ширшим за змістом поняттям.

Автори підручника «Адміністративне право. Повний курс» досліджуючи суб'єктів публічної адміністрації звертають увагу, що до системи суб'єктів публічної адміністрації віднесено 1) органів виконавчої влади, 2) суб'єктів місцевого самоврядування, 3) суб'єктів

делегованих повноважень: а) громадські об'єднання; б) інші суб'єкти під час здійснення делегованих законодавством виконавчих функцій [3, с. 73]. Крім того, враховуючи функціональне спрямування окремих органів, що не входять до системи органів виконавчої влади або суб'єктів місцевого самоврядування, але реалізують окремі виконавчі повноваження, до публічних інституцій також доцільно віднести таких органів, як Президента України, Раду міністрів АРК, Службу безпеки України, Раду національної безпеки і оборони України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тощо.

Аналізуючи викладене, а також положення Законів України «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про Кабінет Міністрів України», Конституції України, систему суб'єктів публічної адміністрації доцільно представити наступним чином:

1) Органи та особи, що виходять за триаду гілок влади: а) Президент України, б) Рада міністрів АРК, в) Служба безпеки України, г) Рада національної безпеки і оборони України, д) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, інші органи, що здійснюють виконавчі повноваження;

2) Органи виконавчої влади:

2.1) центральні органи виконавчої влади: а) Кабінет Міністрів України; б) міністерства, агентства, служби, інспекції, комісії, бюро; в) центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом; г) інші центральні органи виконавчої влади; д) колегіальні органи;

2.2) місцеві органи виконавчої влади: а) місцеві державні адміністрації; б) територіальні органи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади; в) військово-цивільні адміністрації;

3) Органи місцевого самоврядування: а) територіальна громада; б) сільська, селищна, міська рада; в) виконавчі органи сільської, селищної, міської ради; г) районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст; д) органи самоорганізації населення.

Правовою доктриною передбачено декілька узагальнених форм можливої взаємодії держави та громадського суспільства залежно від реального впливу на процес прийняття управлінських рішень: а) інформування, що характеризується процесом доведення інформації до інститутів громадянського суспільства; б) консультування, що характеризується залученням громадян до процесу реалізації управлінських рішень з метою дослідження їх думки; в) участь характеризується власною ініціативою громадськості брати участь у процесах реалізації державної політики, у здійсненні експертиз проєктів нормативно-правових актів, оцінюванні та розробленні проєктів

нормативно-правових актів; г) державно-приватне партнерство, що є найвищою стадією взаємодії держави та громадського суспільства, та характеризується як участю громадськості у прийнятті владних рішень, так і в обміні ресурсами задля задоволення інтересів держави та суспільства [4, с. 7-8].

На сучасному етапу розвитку спостерігається активізація взаємодії держави та громадського суспільства. Так, прикладом взаємодії національного рівня є підписання Міністерством цифрової трансформації України та громадської організації «МІНЗМІН» меморандуму про співпрацю та проведення спільних освітніх заходів для посилення захисту дітей в інтернеті [5]; реалізація громадською організацією «Товариство дослідників України» разом з Міністерством культури та інформаційної політики України проекту «Центри культурних послуг, як інструмент згуртованості громади» територіальних громад [6]; за участю Міністерства оборони України надано допомогу громадській організації «Київський клуб «Червона Зірка» в проведенні воєнно-технічного фестивалю «На броні Перемоги», разом із Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Т. Шевченка взято участь у відзначенні Дня пам'яті Героїв Крут у м. Києві [7]. Вказане свідчить про поширення взаємодії держави та громадського суспільства на національному рівні та відсутність взаємодії на локальному ра регіональному рівнях.

Висновки. Одним із головних питань сьогодення є формування стійкої взаємодії держави та суспільства. Рівнями взаємодії громадських об'єднань та суб'єктів публічної адміністрації є ступені впливу громадських об'єднань на публічні органи різної юрисдикції, що поділяються на 1) національний рівень; 2) регіональний рівень; 3) локальний рівень. З метою забезпечення реальної взаємодії громадських об'єднань та суб'єктів публічної адміністрації необхідним є реалізація наступних заходів: а) досягнення відповідності законодавства України, яким регламентована співпраця держави та громадянського суспільства, досвіду Європейського Союзу; б) покращення механізмів взаємодії публічних інституцій та громадських об'єднань та нормативним закріпленням їх конкретних форм; в) пошук шляхів до ефективної участі громадських об'єднань у державних справах.

Література

1. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 року № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20/ed20221213#n18>.

2. Регламент Європейського Парламенту с Ради (ЄС) 2016/1011 від 8 червня 2016 року про індекси, які використовують як бенчмарки у фінансових інструментах і фінансових договорах або для вимірювання

результативності інвестиційних фондів, та про внесення змін до директив 2008/48/ЄС та 2014/17/ЄС і Регламенту (ЄС) № 596/2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_042-16/ed20160608#n102.

3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

4. Збірник звітів за результатами оцінки діяльності органів виконавчої влади за напрямком «взаємодія з громадськістю»: Збірка / Упоряд.: Любов Паливода К.: [БФ «Творчий центр ТЦК»] Б 2018. 72 с.

5. Захист дітей в інтернеті: Мінцифри співпрацюватиме з громадською організацією «МІНЗМІН». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3203075-zahist-ditej-v-interneti-mincifri-spivpracuvatime-z-gromadskou-organizacieu-minzmin.html> URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3203075-zahist-ditej-v-interneti-mincifri-spivpracuvatime-z-gromadskou-organizacieu-minzmin.html>.

6. Громадська організація «Товариство дослідників України» у співпраці з Міністерством культури та інформаційної політики України, оголошують початок відбору територіальних громад до участі в проєкті «Центри культурних послуг, як інструмент згуртованості громади». URL: <https://mkip.gov.ua/news/5190.html>.

7. Проведення спільних заходів та проєктів за участю громадських організацій. URL: <https://www.mil.gov.ua/diyalnist/zvyazki-z-gromadskistyuu/gromadska-rada/robochi-zviti-ta-vivchennya-gromadskoi-dumki/2014/07/07/provedennya-spilnih-zahodiv-ta-proektiv-za-uchastyu-gromadskih-organizacij/>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-64>

Мавродієва М.В.

*здобувач кафедри конституційного
та адміністративного права
Запорізького національного університету*

КОДИФІКАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ

На національному рівні питання застосування адміністративно-господарських санкцій у сфері містобудування здійснюється у порядку регулювання договірних відносин (книга V Цивільного кодексу України [1]), встановлення статусу суб'єктів господарювання, що визначено у Господарському кодексі України [2], встановлення вимог із дотримання